

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Ay XIV

Reus Divendres 21 de Juliol de 1899

Núm. 3.320

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals Oficinas de imprenta de Barcelona, Ildefonso Mallofré, carrer Jauguera, 6. No se retornen els originals encara que no s'publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes 1.500
Restes de Catalunya, un trimestre 4.500
Restes de Catalunya, un semestre 8.500
Restes de Catalunya, un any 16.500
Extrems, un trimestre 5.500
Extrems, un semestre 10.500
Extrems, un any 20.500
Annals, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d'una acceptació general, son las millors probas para demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey para combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

Esparrachs d'Argenteuil

Se'n venen diariament a la botiga d' EN GAMBUS, carrer de Vilá (Bou), núm. 12.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrarà forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continua a la vegada que extraordinaries condicions d'ecoponomia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marca silenciosa, gran llimpiesa, espay reduhit y facilissim maneig, ventatjas de facil obtenció ab altres sistemes. Tienen marca sencillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian a voluntat, las velocitats mínima a máxima. Los gastos d'oli para son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls. En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris. Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

Secció doctrinal

Reflexions d'un patriota sense Pàtria.

Després d'haver passat tota la setmana, com Fanst, tancat dintre la meua celda, vaig sortir a gosar las delicias de las ultimas clarors de la posta. Lo dia no era precisament lo diumenge de Pasqua, pero mereixia serho per la blavor del cel, las caricias d'una primaveral temperatura y per la bulliciosa saragata que hi havia pels carrers.

Jo m' passejava com un estrany entre ls grups baladrers d' homes y donas, mentres calculava en lo meu aislament la distancia que m' separava d' aquellas bonals conversas y d' aquellas frivolas riullas. Mes, ab tot, seguia pensant que l' home té necessitat de expansionarse ab vida de relació, y aixó, aquest acte comunicatiu, es precis que vingui com si diguessim santificat per alguna cosa superior. Y allavors la idea de la Patria se m' presentava gran, destinada a cumplir aquesta missió d' agrupar los homes segons las diferents varietats, reunintlos sota una mateixa bandera.

Aquesta mateixa multitud que avuy s' ha ajuntat instintivament per la necessitat de comunicarse, jo la veyia antigament reunida para celebrar las festas patrióticas, plena de conciencia y de convenciment de la seva unió y de la seva integritat, convertint l' amor a la Patria en una especie de culte religió.

Desgraciadament, me deya a mi mateix, avuy la Patria no hi es; y aquesta gent no s' dona compte de lo que es tenir uns mateixos antepassats, una mateixa historia, un mateix caràcter y una mateixa llengua. Aquesta gent no comprén lo molt que la ajudaria para la vida colectiva y la prosperitat de tots ells lo coneixement d' aquestas analogias. Se reuneixen únicament per l' impuls irresistible del instint y per aixó quedan tan antipáticas las manifestacions de la vida pública. La explicació d' aquesta antipatia es que ls actes cegos del instint son repulsius si no van justificats per alguna idea, y únicament per aixó, sense lligam de la Patria no son admissibles las reunions dels homes.

Una cosa en apariència completament deslligada ab totes las anteriors consideracions va venir a confirmar-me en lo que pensava. En las aygues de la nostra riera hi havia fondejada una escuadra francesa, y llanxes plenas d' estrangers atravesavan d' una banda al altre lo port del Pireo. Perque jo, encare que m' hagi desenyat de dirho, sech fill de Grecia y habitava allavors en la ciutat d' Atenas. Mes suplico al lector que no fassi cas d' aixó y segueixi llegint, que encare que de diferenta patria suposo que alguna cosa relacionada ab Catalunya trobarà entre las mevas reflexions.

Continuava donchs lo meu passeig sol ab las mevas caboriás, quan al trobarme ab una familia francesa, amiga meva, que anava, com ells deyan, a saludar lo drapau, m' obligá a embarcar-me ab ells para conèixer aquellas mostrats del enginy modern. Y veus aquí com jo, que, desenganyat, desesperava de la Patria en lo meu país y que sobres la mateixa terra sagrada dels meus avis, escéptic, duptava en la resurrecció del nostre esperit nacional, me trobo de cop y volta ficat en una atmosfera de patriotisme. Mentres jo, distret, contemplava las infinitas armonias de la claror del crepuscol reflexadas en la superficie del mar, los meus companys apareixian com possehits d' una febre d' admiració y abtremor histèric donavan grans crits entusiastas.

Tant bullici m' va despertar, y el donarme compte de que tenia almen devant una manifestació patriótica, no vaig poder menos de pensar en la Patria meva que apareixia allá al fons desnaturalizada y morta després de tantos anys d' esclavitut. Parque cal far observar que allavors la Grecia estava encara sota l' jou de Turquia y lo que avans era l' país del art y la ciencia avuy vivia tant sols per la rampinya. Per aixó, quan los altres cridaven «vive la France», jo no vaig poder menos de cridar: «Abaix Turquia, prou de dominació».

Una mirada trista dels que ab mi venian me feu compendre la situació violenta en que m' trobava. Quant tots benebian jo havia aixecat lo bras per alegrar, y en mitj d' aquella alegría patriótica de prosperitat jo havia ab las mevas paraules recordat una desgracia. Sense poderme contenir, una fonda enveja m' invadia y aquells monstres de ferro, que va moment avans me semblavan cavalls de la mort y la destrucció, molt propis para formar l' última escena de la dansa mortuoria de Holbein; allavors los veyia com a simbols de vida, mostrats de grandesa y penyora d' abundancia.

Ah! la meva pobre Patria no tenia res d' aixó, y ab los ulls humejats, vaig girarme de cara a terra. Les montanyas que voltan nostra riera apareixian allá al fons hermosament adormidas, y par demunt d' ellas las altas puntas del interior ressortian esblanquehidas com a símbol d' una promesa llunyana. Si! Allí dintre hi havia la llavor de la Patria futura que ompliria ab la magnitud de la seva gloria tots los recons del Mediterraneo. Si! D' aquellas apartadas montanyas plenas de boscos de castanyers, de roures y abets baixarán las fustas criadas ab la essencia mateixa de la nostra terra, para conduhir que com del seu sér d' un cap al altre del món; y d' aquestas icelas blavencas sortiran los vaixells que portarán mostrats de la nostra activitat als demés homes.

Mes, avans de conseguir aixó y d' arribar a aquest punt, quantas y quantas evolucions laboriosas, quan-

las tremendas lluytas. Avans de llenarnos a la conquista del mar havem de conquistarlos a nosaltres mateixos. Avans de recobrar la herencia dels nostres pares y escampar de nou la nostra activitat sobre la terra, com la escampen las nacions germanas, hem de recobrar la herencia del nostre caràcter y la convenció de la nostra personalitat. Perque aixis com estém avuy, dominats en tot, es impossible que intentem presentarnos en la escena del món. Per obtenir prosperitat cal la llibertat. Y com nos trobem possitres de llibertat?

Oh cruel sarcasme! De nosaltres se digué antigament que éram lo poble més lliure de la terra. En cambi nosaltres podem dir que hem vist lo poble més esclau de la terra. Perque a lo menos la desgraciada Polonia se dona compte de la seva esclavitut y protesta enèrgicament del captiveri. Pero nosaltres som vassalls de cos y d' anima. Nosaltres podrém dir a las generacions futures que varem habitar un país que després de mil·ligat, ab cadenas fou amordassat y privat de la llengua para que no pogués fer sentir sa veu; y que després de boyarli, l' nom que li havian deixat los seus pares, las fuetadas del dominador li han cambiat la fesomia.

Totes aquestas reflexions se m' presentasen, devant d' aquella manifestació de forsa d' una nació germana y en presencia del nostre complet abatiment. Jo buscava las causas d' aquesta decadencia, quan de nou ja en terra vaig trobarme sol entre l' bullici de la ciutat. Los carrers bullian allavors plens de vida y de moviment, pero era un moviment estèril, del que no podis resaltar res de trascendencia. Baltava lo vincle d' unió, la idea de Patria, que reunís tots los esforços individuals.

Jo no comprenia com, una veritat tan sencilla xpodia passar desapercibuda entre la gent, y no m' explicava com lo nostre poble, tan práctic, tan perdut de vista aquesta idea de sentit comú. Oh! la pobre gent, pensar que de tots los seus esforços se'n pert la major part; per la falta d' una aspiració directora, d' una idea de conjunt y que las sevas sehores fatigosas cauhen com a gotas en un sorral, per falta de la simple nobió de Patria. Quina pena no fa l' pensar que ab aixó simplement, ag est poble, plé de constancia y de febre rabiosa de treball, podria brillar en lo concert de las nacions, mentres que avuy viu en tenebras.

JOSEPH PIJOAN.

Fugint de la calor

Los pares de la patria fugen de Madrid y deixan lo Palau de las Corts abandonat. Al veure aquella desanimació ningú diria als afanyats que costaren obtindre aquelas actas, ningú pensaria que tan poch interés puga posarse en seu en uns escanyos que para arribarhi tingueren que ferse tals trapaseries.

Lo Palau de las Corts queda abandonat y la administració també. Uns Pressupostos impossibles presentat al ministre d' Hisenda, y a la publicitat d' ells tot lo que es forsa viva d' un poble, tot lo que representa treball ó capital sentí una forta sotragada. La intranquilitat s' apoderá del país contribuent y ls dias se passavan ab ansia esperant en que quedavan tots aquells objectes ministerials.

En aquestas circumstancias vingué la calor, y ls diputats no s' enrecordaren més de quins éran los seus debers para complir. Poch los hi feu que l' país impicent esperés las decisions de las Cambras. Hi havia que fugir de la xafegosa de Madrid, y aquells senyors de la majoria no s' atalayaren de res més.

Entretant passarà l' istiu. L' industrial no sabrà quan ell acabi quina contribució de pagar, y si ab ella podrà mantenir la seva industria; lo propietari o l' rendista no sabrà ab quins capitals pot comptar, y la massa de ciutadans quedarà espalmada de tant

Libre important CARTILLA RÚSTICA

PER US DELS PLANTADORS

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment a tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell a més de donarse, compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurni de Noya, s'hi troban explicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cap americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc; seguit d'altres no menys importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs y inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que pugua compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impresió, enquadernat a la holandesa y s' ven en aquesta impremta, al preu de UNA PESETA.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

Francisco Gras y Elias

3 pesetas exemplar. — Se ven en aquesta impremta.

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS LAUSSANNE

Diposit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacéutich)

Arrabal Santa Anna, 80

Linia	Pias.
Tubo pera 2 ó 3 vacunas.	1'00
Tubo pera 8 ó 10 vacunas.	1'50
Tubo pera 20 ó 25 vacunas.	3'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 ó 3 vacunas.	4'00

Pulpa	Pias.
Placas pera 3 a 4 vacunas.	1'50
Placas pera 6 a 8 vacunas.	3'00
Frascos pera 25 vacunas.	8'00
Frascos pera 50 vacunas.	15'00

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLOBLAS AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més económic, lo més efíca, lo més durader

baix garantía del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l' empleo

A. D. OTTO MEDEM. — VALENCIA

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 per 100 d' interès anyal

Amortisables a llarch plasso de 5 a 50 anys

Ab garantía de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las anualitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera l' propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital. Ademés, lo Banch, accepta en qualsevol época lo reembols total ó parcial del préstam. No importa que las fincas estigun hipotecadas. No s' admeten préstams inferiors a 5.000 pesetas. Pera més informes al Agent de dit Banch

JOAQUIM SOCIATS. — Carrer Santa Anna, núm. 26. — Reus

ASCENSORES-SIVILLA

Hidráulicos y Eléctricos

MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

MUNAR Y GUITART

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funiculares, de compensador eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, a brazo, etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897